

Vla@s

Vlaamse actieve senioren vzw
Afdeling Torhout – Houtland

Vlaanderen
verbeelding werkt

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor: Torhout 8820
P904093

3-maandelijks tijdschrift: april – mei – juni 2026

Lente

Retouradres:
Luc Ballois
Aardenhuttestr. 7
8820 Torhout

Lente

Een nieuwe lente, een nieuw begin,
een frisse start in goede zin .
Zin in de dag, wellicht met een lach.

Een nieuwe lente, nieuwe momenten,
maak gebruik van die talenten!
Lach, spreek en groei in ervaring,
zo wordt je verjaring geen verzwaring.

Een nieuwe lente, een nieuw geluid,
gaat de dag in, geniet en fluit,
want elke dag in je leven,
zal jou iets nieuws geven.

De lente is weer aanwezig

De lente is weer aanwezig.
Ze houdt ons weer lekker bezig,
met allerlei leuke dingen,
gaan we de winter verdringen.

Pasen is daar, paaseieren zoeken,
in de tuin, in alle hoeken.
Wandelen, fietsen, met de zon in de rug,
op het gemak, of vliegensvlug.

We gaan ons zeker niet vervelen,
die winter kan ons niets meer schelen.
Komt de lente in gebruik,
dan trekken we er weer op uit.

Naar berg, bos of dal,
het kan al,
of in groep, alleen of met twee,
met zijn allen, naar zon en zee!

Overlijdens

Diep bedroefd doch gesterkt door mooie herinneringen,
melden wij u het heengaan van:

Willy Bilcke

°10/05/1934 -

✠06/01/2026

Jackie Stevens

°15/08/1942 -

✠19/02/2026

Colofon

Driemaandelijks ledenblad van de
Vlaamse actieve senioren Houtland

Voorzitter: Ronny Jonckheere 0471/36.66.93

Secretaris: Tine Pollet 0475/66.00.51

Penningmeester: Bea Couvreur 0498/85.00.27

Bestuursleden: Kristien Vlieghe

Pierre-Paul Verstraete 0476/30.82.00

Luc Ballois 0475/66.00.51

Anita Maelbrancke 0473/42.10.26

Facultatieve medewerker: Frans Vanclooster

Bank KBC: BE36 4738 1212 5181

Redactie: Ronny Jonckheere, Tine Pollet

Opmaak en layout: Ronny Jonckheere

Verantwoordelijk uitgever:

Ronny Jonckheere Steenovenstraat 6 Torhout

E-mail: vlashoutland@gmail.com

Website:

<https://sites.google.com/view/vlas-houtland>

Inhoud ledenblad 2026/04

Lente

De lente is weer aanwezig

Overlijdens

Woordje van het bestuur

Verjaardagswensen

Nieuwe leden

Komende activiteiten

Zo moeilijk is Nederlands nu ook niet...

We krijgen steun van...

Een goede vriend

Lichtpuntjes

De gebarsten kruik

Van bijnaam tot eretitels

Wijsheden en gezegden

Iets over... Taal

Bijzondere dagen

Fietsters!

VI@s-bevraging: Taal bouwt bruggen

Woordje van het bestuur

Beste vrienden,

‘De lente is weer aanwezig’, dat is iets om blij van te wezen. Die koude natte winter bleef maar duren. ‘Een nieuwe lente, nieuwe momenten’. We kunnen er weer op uit. Zo ook een deel van onze leden die in april in de Champagnestreek gaan vertoeven of in juni in de ‘Haute-Savoie’. Maar ook voor alle anderen mogen uitkijken naar nieuwe voordrachten, naar de moederdagviering, naar gezellige momenten, samen met de vrienden in jouw vereniging.

In januari hadden we de nationale VI@s-bevraging: ‘Taal bouwt bruggen’. Toch 10 % van onze leden deed daaraan mee. We beloofden om een fles Freixenet te verloten onder de deelnemers. We hebben er 2 van gemaakt. De flessen gingen naar Monique Henneman en Eric Gevaert. Aan alle deelnemers hartelijk dank, er zaten pareltjes bij.

In uw ledenblad: uiteraard een zicht op wat komen gaat. Verder het resultaat van de VI@s-bevraging in onze afdeling. Een artikel van onze voorzitter over ‘taal’, blijkbaar is dat veel meer dan enkele woordjes spreken. En ook onze gepensioneerde heeft het over ‘taal’: Nederlands vindt hij helemaal niet moeilijk. Een artikel van ons mede-bestuurslid Anita over hoe een bijnaam of scheldnaam tot eretitel kan worden verheven. En Frans gaat terug naar het onderwijs in 1872. Veel leesgenot!

Verjaardagswensen

Tijdens het tweede kwartaal 2026 willen we graag volgende leden feliciteren met hun verjaardag:

Christiaan Karin, Demeulenaere Antoon, Vanbecelaere Paula, Puype Lieve, Cool Denise, Verhaeghe Annie, Vansteelandt Willy, Baudelet Fernande, Steelandt Annita, Vereenoghe Kris, Vanthomme Nadine, Cuvelier Rita, Vandewalle Frans, Glorieux Denise, Messeyne Maurits, Desmet Monique, De Cuyper Norbert, Deceuninck Lena, Vanacken Patrick, Tanghe Roza, Vollekint Fernand, Deklerck Marie-Christine, Beuselinck Annemie, Maeckelbergh Suzanne, Blomme Trui, Vandenbussche Paul, Schutyser Mieke, Schutyser Godelieve, Bogaert Jef, Jonckheere Jacques, Desimpel Georges, Haelewyn Marleen, Verhelst Roland, Willaert Lut, Couvreur Stephane, Brabant Rita, van Zwam Carlos, Haelewyn Frans, Vereenoghe Noël, Taveirne Nicole, Adam Patrick, Cortvriendt Medard, Degrieck Annie, Vanderjeugd Marleen, Lycke Jana, Huyghe Micheline, Depuydt Vera, Symens Paul, Defloo Rosita, Nolf Norbert, Bouteligier Monique, Geldof Monique, Lagauw Dirk, Bruynooghe Marijke, Vanthuyne Eric, Stuyts Trees, Vandenbruwane Rita, Gunst Christiane, Strobbe Roza, Vandecasteele Micheline, Monton Linda, Van Den Heuvel Pieter, Vlaeminck Maria, Bostoen Catherine, Wybo Johan, Vandewynckele Katrien, Vandermeersch Roland, Bostoen Myriam, Declerck Georges, Dedeyne Laurent, Decock Roland, Soenen Danny, Deklerck Rose-Anne, Pauwels Cecile, Vandeputte Hilde, Verplancke Jeannine, Dejonghe Linda, Jonkers Lieve, Van Coillie Luc, Exter Marie-Jeanne, Decorte Marc, Vanhooren Erna, Verschaeve Suzanna, Couvreur Bea, Allemeersch Ginette, Van Halst Eugene, Missinne Lieve, Duyck Monique, Vandamme Luc, Devos Paul, Jonckheere Christine, Schiltz Georges, Desimpel Leen, Derynck Paula en De Grande Redgy.

Nog vele gelukkige jaren!

Nieuwe leden: In het eerste kwartaal 2026 verwelkomden we terug nieuwe leden.

We begroetten: Bostoen Catherine, Cornille Ronny, De Ruwe Suzanne, Ryckaert Marie-Anne, Vancompernelle Kristien, Vanderstraeten Geert, Van Torre Jeannine, Ghyselen Martine, Schutyser Lieve, Devisch Nicole, Soenen Danny, Vereecke Linda, Vlieghe Jo, Willaert Johan.

Onze komende activiteiten

Donderdag 9 april: Sterk merk

Marc Corthals

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

" Hé Devos ..." ... "Ja Lemmens" ... Herken je dit?

Wat zijn de verhalen achter het zwitserse mes, moulinex of sunlight ?

Het grootste geheim van Coca-Cola is ... hun winstmarge!

Bij C & A zit "GOD" steeds mee aan de bestuurstafel.

Waarom eten Vlamingen "Hollandse" ZWANWORST ... en HOLLANDERS niet?

Wat zijn al de leuke verhalen achter onze bekende merknamen?

Je gaat vanaf nu je keuken- en opbergkasten helemaal anders bekijken als je terugdenkt aan die verhalen...

We razen door je kasten als een DURACEL-KONIJN!

17, 18 en 19 april: Busreis – 3 daagse Champagnestreek

Een 3-daagse uitstap naar 'La Champagne', de noordelijkste wijnstreek van Frankrijk, bekend om zijn mousserende wijnen die als enige ter wereld de naam 'Champagne' mogen dragen. We bezoeken een tonnellerie, een chocolaterie, la cave aux Coquillages, de steden Troyes en Reims en uiteraard proeven we de heerlijke champagne van Champagnehuis Camille Grellet in Cuis.

Donderdag 7 mei: Moederdagviering - Leute met Jozef 'Sèf' Vanneste

Lieven Debrauwer

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

Roeselarenaar Jozef Vanneste (maar iedereen zegt gewoon Sèf) maakte een ongeplande verschijning tijdens een theatershow van cineast en cabaretier Lieven Debrauwer. Sèf kwam per ongeluk te vroeg op de scène, net voor de pauze. Het publiek zat nog in de zaal.

Sèf gaf commentaar. Sèf vertelde anecdotes. Sèf zong liedjes. En... Sèf tapte moppen! In zijn geliefde moedertaal: het Westvlams!

Hij werd meteen een fenomeen! Een theaterfenomeen! Zo besloot Lieven Debrauwer voor hem een solo-programma te schrijven en te regisseren.

Sèf maakte zijn grote solo-debuut op de Gentse Feesten. Er zitten toch véél 'Westfluuten' in Gent...

Maar ook Gentenaars en andere 'buitenlanders' konden de humor van Sèf erg smaken!

Sèf zingt bekende liedjes in een grappige, Westvlaamse versie: 'If I were a rich man', 'La vie en rose', 'Twee motjes', 'Qui sas' en zelfs 'New York, New York' in een heel sappig Westvlaams!

Deze solo-show zit vol MUZIEK, HUMOR, KLUCHTJES en... LEUTE!

LEUTE is een voorstelling met een lach en een traan... want Sèf spreekt niet alleen uit het hart, hij laat ook zijn hart zien.

Vrijdag 15 mei: Provinciale Vl@s-wandeldag in De Panne

Op vrijdag 15 mei organiseert afdeling De Panne – Adinkerke de ‘Provinciale Vl@s-wandeldag’ (i.s.m. wandelclub uit Veurne).

Alle wandelaars worden vanaf 9 uur verwacht in ‘Ontmoetingscentrum De Boare’, Koningsplein 1 De Panne.

Er is parkeermogelijkheid: € 0,7/uur, € 5/dag.

Ook bereikbaar via openbaar vervoer. Trein tot aan station De Panne en vandaar met de kusttram, afstappen aan halte Kerk, en dan nog enkele minuutjes te voet tot aan het Koningsplein.

Ook niet-wandelaars zijn van harte welkom om te genieten van een gezellig samenzijn en een etentje. Wie graag een kleine wandeling maakt vindt de zee op loopafstand.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 9 u. Verwelcoming met koffie, thee en een koffiekoek, ook een zakje voor onderweg. Enkel voor de wandelaars. Wie niet wandelt kan drankbonnetjes aankopen.
- Vanaf 10 u. Start van de wandeling. Er zijn 3 wandelingen voorzien: 4, 6 en 9 km. Na de wandeling verwelcoming met een glaasje cava of fruitsap.
- 12.15 u. Lunch Groep 1
- 13.45 u. Lunch Groep 2
- BBQ met 3 stukken vlees: mals gekruide chateaubriand, gemarineerde ribbetjes en varkensworst, daarbij een uitgebreid groentebuffet.

Deelnameprijs: € 9 voor de wandeling, € 28 voor het middagmaal, aperitief inbegrepen.

Inschrijving: ten laatste tegen 15 april, telefonisch via Bea 0498/85.00.27 of via e-mail naar VlasHoutland@gmail.com of op onze website ‘VlasHoutland Google sites’

Donderdag 28 mei: Recente ontwikkelingen in kankeronderzoek

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

prof. dr. Filip Lardon

Oncoloog Filip Lardon heeft goed en slecht nieuws: als het zo voort gaat, zullen alsmaar meer mensen kanker krijgen. Mààr... het goeie nieuws is dat we kanker veel beter kunnen behandelen. Onderzoek naar kankerbehandelingen is de laatste jaren zo snel geëvolueerd dat de kanker stilaan schrik moet krijgen. Tot voor kort kon je kankerbehandelingen vergelijken met een kanonskogel waarmee op de kankercellen werd geschoten. Nu zijn het sluipschutters die de kankercellen met een precisieshot uitschakelen.

Prof. dr. Lardon legt uit hoe dat gebeurt.

Van 14 tot 20 juni: 7-daagse reis naar de Haute-Savoie Frankrijk

op de grens met Zwitserland en Italië. We bezoeken o.a. Annecy, Montreux, Evian, Vevey e.a. Meren, bergen, kloven, watervallen, gletsjers, kabelbanen... het komt allemaal aan bod.

Volledig programma zie ledenblad januari

Donderdag 25 juni: Migratiestromen – uitdagingen en opportuniteiten

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

prof. dr. Ilse Ruysen

In bijna alle nieuwsberichten komt het item “migratie” ter sprake.

Aan Professor Ilse Ruysen de vraag ons wegwijs te maken in het wereldwijde gebeuren van de migratiestromen. Wie zal migreren? Wanneer zullen deze plaats grijpen? Wie zal van waar naar waar verhuizen? Om welke redenen? Welke zijn de uitdagingen? Welke zijn de kansen?

Dr. Ilse Ruysen is als professor verbonden aan de Vakgroep Economie (Universiteit Gent) waar ze verschillende vakken in de internationale economie doceert.

Donderdag 9 juli: In ‘t spoor van Will Tura – ter gelegenheid van Vlaanderen Feest

Om 14 uur in Jonkhove

Bart Verhelle en Dario

Wij starten bij de beginjaren van Will Tura tot zijn allerlaatste lied en komen in deze levensloop wat andere artiesten tegen zoals:

Rocco Granata, Rob De Nijs, Joe Harris, Louis Neefs en nog anderen.

Donderdag 20 augustus: Barbecue

In OC Albatros te Zarren

Wie er de vorige keren bij was, weet dat het goed was. Ook deze keer kiezen we voor dezelfde traiteur en kan je genieten van verschillende vleessoorten, groenten en sausen. Dranken worden aangeboden tegen een democratische prijs. Zaal “Albatros” in Zarren werd nu al vastgelegd.

Donderdag 3 september: Robots in het operatiekwartier

Om 14 uur in Jonkhove

prof. dr. ir. Jos Vander Sloten

Jos Vander Sloten is een burgerlijk elektrotechnisch werktuigkundig ingenieur, doctor in de Toegepaste Wetenschappen, hoogleraar aan de KU Leuven en afdelingshoofd Biomechanica. Hij maakt het publiek vertrouwd met verschillende chirurgische disciplines zoals orthopedie en urologie, waar robots een duidelijk potentieel hebben. De combinatie arts-robot zorgt voor grotere precisie en opent nieuwe perspectieven voor de toekomst, zeker als daaraan nog artificiële intelligentie zal worden toegevoegd. Het zal evenwel altijd de arts zijn, die de beslissingen neemt. Computers ondersteunen de diagnose van ziektes, helpen bij de voorbereiding en planning van een operatie en sturen zelfs robots aan die de chirurg helpen bij de operatie. Vander Sloten toont verschillende prothesen en illustreert operatietechnieken met video's. Een buitenkans om dit alles van een top-deskundige zelf te horen.

Donderdag 24 september: Busreis naar Terneuzen en Sas van Gent

Donderdag 8 oktober: Fake news (Nepnieuws)
door VRT-Journalist Johan De Ryck

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

Fake news of nepnieuws is misleidende en onjuiste informatie om de publieke opinie te beïnvloeden. Met filmfragmenten en een reeks foto's toont de spreker dat misleiding via de media niks nieuws onder de zon is. Ook het fake news rond de huidige problemen als Gaza en Oekraïne worden met kritisch oog bekeken.

Do 29 oktober: Het DNA-verhaal van Vlaanderen

prof. dr. Maarten Larmuseau

Iedereen draagt via het DNA een uniek archiefdocument dat verrassende inzichten biedt in het leven van onze voorouders. Ontdek de fascinerende verhalen over ons verleden die verscholen zitten in jouw DNA en dat van Vlaamse archeologische vondsten.

In zijn kenmerkende bevlogen stijl neemt Prof. Maarten Larmuseau je mee naar ons Vlaams genetisch erfgoed waarin Neanderthalers, prehistorische migraties, Merovingers, de Spaanse Nederlanden, koekoekskinderen, Beethoven en zelfs het oudste skelet van Westkapelle de hoofdrollen zullen spelen.

Prof. Maarten Larmuseau is genetisch genealoog binnen het departement Menselijke Erfelijkheid aan de faculteit Geneeskunde van KU Leuven. In zijn onderzoek koppelt hij stambomen en familiegeschiedenis aan het DNA van levenden en archeologische resten.

Donderdag 12 november: Hoe word ik een leuk oud mens?

Kolet Janssen

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

Leuk oud worden draait om een positieve ingesteldheid en het blijven genieten van het leven. Kolet Janssen bespreekt in deze lezing de valkuilen en de kansen van ouder worden.

Je wordt onzichtbaar. Misschien krijg je haren op rare plaatsen. Je wil een taal leren, maar je vraagt je af of het nog de moeite is, want ach... Het is niet moeilijk om je te laten deprimeren door wat onvermijdelijk met elk mens gebeurt: ouder worden. Kolet Janssen, oud-leerkracht, schrijfster van kinderboeken en moeder van zes kinderen, weigert zich te laten meeslepen door de eeuwig-jongdoctrine. Ze schreef er een boek over: Hoe word ik een leuk oud mens? Een gids om leuk oud te worden: kansen krijg je niet als je thuis zit te verzuren.

Donderdag 3 december: Komt de Nederlandse (Vlaamse) taal in verdrukking?

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

journalist Johan Velghe

In Vlaanderen is het nog niet zo erg als in Nederland waar je door baliepersoneel, kelners... steeds meer in het Engels aangesproken wordt. Hoe zit het met de staat van het Nederlands, moedertaal voor 24 miljoen mensen, tot in Suriname en de Nederlandse Antillen toe?

Ben je mee met het hipste Nederlands, of hoe 'noncha' is jouw Nederlands? Dringt AI het Nederlands in de verdrukking? Doctoreren in Vlaanderen gebeurt bijna niet meer in het Nederlands. De strijd van de Vlaamse beweging voor o.a. de vernederlandsing van het onderwijs lijkt goed en wel vergeten. De schrapping van cultuurprijzen, ook die voor literatuur, en die voor podiumkunsten is een veeg teken. De verhoging van inschrijvingsgeld voor (taal)cursussen, ook voor Nederlandstalige bijscholing, en de drastische besparingen vernauwen het toekomstperspectief van onze taal. Kortom, hoe zit het met de staat van het Nederlands?

Donderdag 17 december: Kerstmis met Geert en Liselotte

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke

Geert Laureyssen & Liselotte Van Dooren

Geert Laureyssen & Liselotte Van Dooren zijn beiden muzikant in hart en nieren. Naast een aantal muzikale projecten, ('Nashville Pop' muziek, de Junior Club bigband en coverband The LD Project) besloten zij om als duo nog meer mensen te entertainen. Met een arsenaal van diverse instrumenten, zoals accordeon, viool, keyboards en andere, brengen ze verrassende interpretaties van gekende liedjes. Zowel in het Engels, Frans, Duits en Nederlands, bestaat hun oeuvre uit sfeervolle en genre overstijgende songs van '50, '60, '70 tot nu!

Zo moeilijk is Nederlands nu ook niet...

*Je moet alleen maar goed lezen en de woorden **juist** splitsen!*

ANTILOOP > anti-loop: middel tegen diarree

BEDACHT > bed-acht: naast bed nummer zeven

ACHTERAF > acht-er-af: min acht

PAPIER > pap Ier: zwaarlijvige Ier

MINISTER > mini-ster: heel kleine ster

KRAKELING: zoontje van een inbreker

PROFEET > prof-eet: professor aan tafel

CONTINENTEN > cont-inenten: inenten op een delicate plaats van het lichaam

KAARSRECHT > kaars-recht: recht om kaarsen te vervaardigen

VERTROUWEN > ver-trouwen: in het buitenland trouwen

UURWERK > uur-werk: werk dat per uur betaald wordt

MINIMAAL > mini-maal: kleine maaltijd

PANAMA > pa-na-ma: vader laat moeder voorgaan

KIESKEURIG > kies-keurig: tand in goede staat

MISLEIDER > mis-leider: priester

POLITICUS > politi-cus: kus van een politieagent

EILEIDER > ei-leider: autoritaire kip

KOEPON > koe-pon: nachtgewaad voor rund

OORDEEL > oor-deel: lel van het oor

PALING > pa-Ling: pa van een chinees meisje

SUPER-DE-LUXE: luxe benzine

UITDRUKKING > uit-drukking: einde van constipatie

UTERUS > ute-Rus: sovjet gynaecoloog

VERZUIPEN: ver-zuipen: drinken in het buitenland

THEOLOOG > Theo-loog; Theo vertelde de waarheid niet

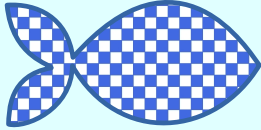
UITZONDERLIJK > uit-zonder-lijk: begrafenisondernemer op reis

We krijgen steun van...

Kantoor Koekelare - Ichtegem - Eernegem
Sint Maartensplein 17, Koekelare

vishandel
VANPRAET

Vishandel Vanpraet

Brugsestraat 157
8210 Zedelgem
050/20.16.34
0473/21.25.76
vishandelmanpraet@hotmail.com

Wekelijks op de markt:

- Dinsdag: Moeskroen 6 u.-13 u.
- Woensdag: Torhout 6 u.-13 u.
- Donderdag: Oostkamp 7 u.-13 u.
- Vrijdag: Torhout 14.30 u.-19 u.
(aan het zwembad)

Een goede vriend

Een goede vriend
is als een klavertje vier,
moeilijk te vinden,
een geluk om te hebben.

In het jaar Onzes Heeren 1872

In 1872 waren de richtlijnen voor het onderwijs sterk gericht op discipline, hygiëne en de taakverantwoordelijkheid van de leerkracht, met een focus op een strikte morele opvoeding. De nadruk lag op zelfwerkzaamheid, ordelijkheid en het kennen van de natuur, vaak onderbroken door strikte huishoudelijke taken.

Onderstaande tekst vond een bediende van het Ministerie van Onderwijs in Nederland tussen de archieven. Deze beschreven toestanden in het Nederlandse basisonderwijs zijn vergelijkbaar met die van bij ons anderhalve eeuw geleden.

De leerkrachten moeten iedere dag de lampen bijvullen en de schoorsteen vegen.
Iedere leerkracht moet een emmer water meebrengen en een bak kolen voor de behoeften van de schooldag.
Besteed veel zorg aan het maken van de pennen. Men kan de pennen aanpunten op de manier die het meest gewenst is voor iedere leerling afzonderlijk.
Mannelijke leerkrachten mogen per week één avond besteden aan het werven van een echtgenote, of twee avonden per week indien ze geregeld ter kerke gaan.
Na tien uur aanwezigheid in de school mogen de leerkrachten de resterende tijd besteden aan de lectuur van de Bijbel of andere nuttige boekwerken.
Vrouwelijke leerkrachten die huwen of zich op het slechte pad begeven dienen ontslagen te worden.
Iedere leerkracht zal bij elke uitbetaling een behoorlijk deel van zijn verdiensten opzijleggen om ervan te genieten in de jaren dat hij aftakelt; zo wordt hij geen last voor de gemeenschap.
Iedere leerkracht die rookt, alcohol in enigerlei vorm tot zich neemt, kansspelen bijwoont, herbergen bezoekt of zich laat scheren in een barbierswinkel, zal terecht aanleiding geven tot argwanende bedenkingen over zijn morele opvattingen, over de eerbaarheid van zijn oogmerken, over zijn onkreukbaarheid en rechtschapenheid.
De leerkracht die vijf jaar plichtsgetrouw en zonder fouten zijn taak heeft vervuld, kan een loonsverhoging van 25 cent per week ontvangen, mits akkoord van het Ministerie van Onderwijs.

Voor vrouwen was lesgeven in het katholiek onderwijs niet verzoenbaar met huwen. Bij de aanwerving dienden zij een document te ondertekenen waarin zij verklaarden te stoppen als zij trouwden. Onderwijzeressen die hun beroep verkozen boven een huwelijk bleven ongehuwd. Deze discriminerende maatregel, ook huwelijksverbod genoemd, werd pas afgeschaft in 1963!

Frans Vanclooster

Lichtpuntjes

Soms zijn ze groot,
soms zijn ze klein.
Je hoeft ze niet te zoeken,
je kan ze ook zelf zijn!

De gebarsten kruik

Een waterdrager vervoerde twee kruiken die aan een stuk hout over zijn schouders hingen. Maar één van de twee had een barst. Terwijl de ene kruik al het water van de bron bij zich hield tot in het dorp, verloor de andere onderweg altijd de helft van haar inhoud.

Dit duurde ongeveer twee jaar en de drager leverde dus tijdens zijn reizen slechts anderhalve kruik water in plaats van twee.

De perfecte kruik was fier want zij deed haar werk zonder falen.

Maar de beschadigde kruik was depressief want zij wist dat zij maar de helft deed van wat er van haar verwacht werd.

Op een dag zei ze tegen de kruikendrager toen hij haar vulde aan de bron: "Ik voel me zo schuldig, ik wil me verontschuldigen."

"Waarom?" vroeg de kruikendrager haar. "Ik kan maar de helft van mijn water leveren omwille van die barst waardoor de andere helft verloren gaat. Jij doet zoveel moeite, maar door mijn fouten kan je maar de helft leveren van wat er van jou verwacht wordt."

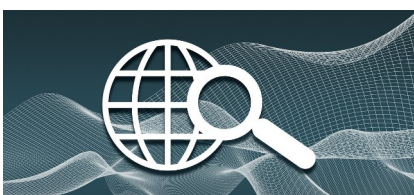
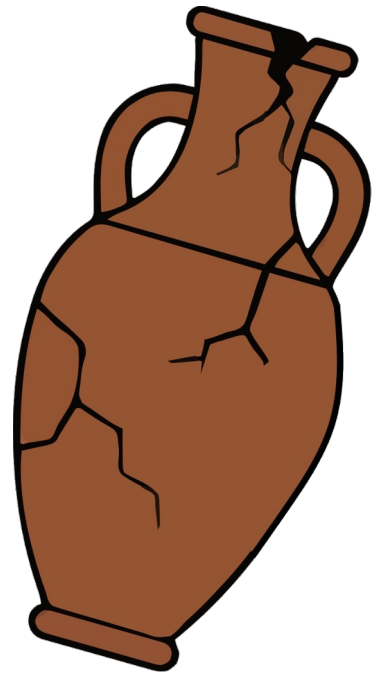
De kruikendrager raakte hierdoor ontroerd en antwoordde: "Denk er niet meer aan en kijk, terwijl we naar huis gaan eens naar de mooie bloemen die langs de weg groeien."

Onderweg ziet de oude kruik heel veel mooie bloemen die schitteren in de zon, en dat maakt haar blij. Toch voelt zij zich nog altijd schuldig omdat ze weer de helft van haar lading verloren heeft.

Dan zegt de kruikendrager tegen de kruik: "Heb je gezien hoeveel mooie bloemen er langs jouw kant van de weg stonden, en bijna geen enkele langs de andere kant? Ik heb altijd al geweten dat je water verloor, maar ik kon er voordeel uithalen. Langs jouw kant van de weg heb ik bloemen gezaaid, en jij hebt ze tijdens de rit water gegeven. Zonder jou had ik nooit zulke mooie bloemen gehad."

Moraal

Wij hebben allemaal barsten, letsels, onvolmaaktheden. Wij zijn allen zoals de beschadigde kruik. Sommigen onder ons zijn verminderd door de ouderdom, anderen schitteren niet door hun intelligentie, weer anderen zijn te klein, te groot, te dik, te mager, maar het zijn juist deze onvolmaaktheden die onze levens rijk en interessant maken. We moeten de ander nemen zoals hij is en zien wat er goed is in hem. Er zijn altijd positieve dingen te vinden.

Volg ons ook op onze website:

<https://sites.google.com/view/vlas-houtland>

Zie 'Hartelijk welkom'

Van bijnaam tot eretitel

Een korte verwijzing in ons nieuws, een rel in Frankrijk: Brigitte Macron noemde het collectief 'Noustoutes'* dat op 6 december het optreden van acteur en komiek Ary Abittan verstoorde, "sales connes" of vrij vertaald "vuile wijven". Dit incident deed zich de volgende dag voor bij een theatervoorstelling in de Folies Bergère, waar Mevrouw Macron met Ary Abittan stond te praten. Ze had niet door dat er camera's meeliepen. Het gesprek en vooral het lachje van haar na die uitspraak zorgden voor grote consternatie.

De timing kon nauwelijks slechter. Ary Abittan werd eerder beschuldigd van verkrachting, klacht die geseponeerd werd. En in Frankrijk is de aandacht voor seksueel geweld bijzonder groot sinds het proces Gisèle Pelicot. De vrouw van het Franse staatshoofd bood intussen haar excuses aan, aan de vrouwen die ze gekwetst had, maar bleef erbij dat ze geen spijt had van haar woorden.

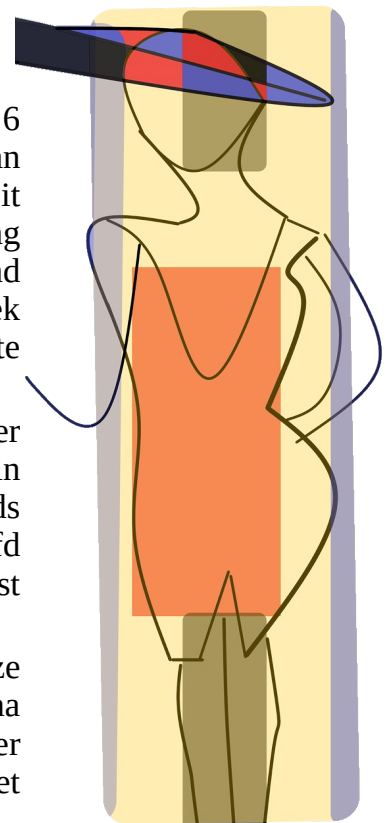
Het incident doet denken aan een historische uitspraak uit onze contreien in het jaar 1566: "Ce ne sont que des gueux." Margaretha van Parma, landvoogdes van de Nederlanden, dochter van Keizer Karel en halfzus van de hier regerende vorst Filips II was op het huwelijksfeest van haar zoon Alexander Farnese. Een groep van zo'n 200-tal edelen, maakte van de gelegenheid gebruik om een verzoekschrift voor meer religieuze tolerantie voor te leggen. Het is maar schorriemorrie, maak je geen zorgen, oordeelde een adviseur in haar gezelschap Schorriemorrie waarbij Willem van Oranje en Hendrik Brederode aangesloten waren, niet van de minsten. De term "geuzen", bedoeld als minachting, werd door de protestanten omarmd als eretitel en groeide uit tot een symbool van verzet tijdens de Tachtigjarige Oorlog tegen de Spaanse koningen. In tegenstelling tot de adviseur van Margaretha van Parma, heeft Brigitte Macron nu een proces aan haar been. Het zijn nu eenmaal andere tijden.

Niet alleen de Geuzen maakten van een belediging een geuzennaam. De Gentenaars dragen hun bijnaam "Stroppendragers" met trots. Die danken ze aan Keizer Karel V, die in 1540 de stad strafte voor haar verzet tegen nieuwe belastingen. De notabelen moesten blootsvoets en met een strop om de hals door de stad lopen om vergiffenis te smeken. Een vernedering, al kwamen ze er nog relatief goed vanaf: vijftientig anderen werden ter dood gebracht. De koppigheid van Gent wordt nog elk jaar herdacht tijdens de Gentse Feesten.

Ook Poperinge heeft zo'n hardnekkige reputatie: de inwoners staan bekend als "keikoppen". In de Middeleeuwen woedde een felle concurrentiestrijd tussen Ieper, Poperinge, Brugge en Gent, allemaal lakensteden. Graaf Lodewijk I besliste in 1324 dat er binnen een straal van drie uur rond Ieper geen laken meer mocht geweven, geschoren of geverfd worden, met een boete van 50 pond en verbeurd-verklaring van de getouwen voor eventuele overtreders als straf. Deze beslissing trof Poperinge zwaar, met koppig verzet als gevolg. "Slimme" wevers beweerden dat de afstand meer dan drie uur wandelen bedroeg en werkten vrolijk verder. Het leidde tot rechtszaken en zelfs een oorlog, die Poperinge verloor. Maar de bijnaam bleef en fier noemden ze één van hun reuzen Piere de Keikop en brouwden ze een biertje "Keikop"!

Dichterbij kennen we ook het bier "Brugse Zot" waarmee de brouwerij De Halve Maan de Bruggelingen met een knipoog herinnert aan hun geschiedenis.

Maximiliaan van Oostenrijk, na de dood van zijn vrouw Maria van Bourgondië hier heer en meester als regent van zijn minderjarige zoon Filips, was eufemistisch gezegd niet erg populair.

De ambachten in de steden Gent en Brugge protesteerden tegen zijn steeds hogere belastingen. Wanneer hij in 1488 naar Brugge kwam om een opstand te onderdrukken, namen de Bruggelingen hem gevangen. Na zijn vrijlating verbood hij feesten en jaarmarkten. Om hem gunstig te stemmen, organiseerden de Bruggelingen toch een kleurrijke stoet met feestvierders en “dulle lieden”, zoals men krankzinnigen noemde. Ze vroegen hem daarna zijn beslissing te herzien en ook om een nieuw “zothuis” te mogen bouwen. Zijn antwoord was legendarisch: “Sluit alle poorten van Brugge en je hebt een zothuis.” Sindsdien weten de Bruggelingen hoe ze bekend staan...

Niet alle bijnamen zijn verbonden aan grote gebeurtenissen. In dorpen, die in de Middeleeuwen geïsoleerd lagen, keken bewoners vaak met argwaan of jaloersheid naar elkaar. Zo waren de inwoners van Ichtegem “gordynkiekers”, die van Torhout “boffers” en die van Roeselare “sulferdoppers”. Kleine voorvallen werden verdraaid of uitvergroot en zo ontstonden spotnamen die generaties meegingen. Zo overkwam het de inwoners van Dadizele en Eeklo die respectievelijk de “pompeschietters” en de “grebbeschietters” genoemd worden – allebei verwijzend naar een moeilijk moment waarop de sanitaire voorzieningen net te ver weg bleken. Om deze inwoners te troosten, kunnen we vermelden dat spotnamen met zo’n pejoratieve bijklank met een geleerd woord locofaulismen noemen.

Ook sporters worden heden ten dage met bijnamen vernoemd. Iedere trouwe Club Brugge- of Zulte-Waregem supporter weet dat zijn voetbalploeg “de boeren” wordt genoemd wegens afkomstig uit onze toonaangevende landbouwprovincie. En kijkt niet iedere profwielrenner begierig uit naar de trofee “Flandrien van het jaar”?

Bijnamen worden soms eretitels. Of “sales connes” ooit die weg opgaat, nu de Franse culturele wereld en actrices als Judith Godrèche en Marion Cotillard hun steun betuigen aan slachtoffers van seksueel geweld? Een woord dat bedoeld is om te krenken, kan door een groep worden omgebogen tot een symbool van verbondenheid, verzet of trots. Maar even goed kan een achteloze uitspraak kwetsen, zeker in een tijd van maatschappelijke gevoelige thema’s. Bijnamen en scheldwoorden zeggen daarom niet alleen iets over degene die ze krijgt, maar ook over degene die ze uitsprekt – en over hoe de samenleving ermee omgaat. De toekomst zal uitwijzen hoe het met “sales connes” vergaat.

Anita Maelbrancke

** NousToutes is een feministisch collectief dat openstaat voor iedereen, bestaande uit vrijwilligersactivisten die tot doel hebben een einde te maken aan het gendergerelateerd en seksueel geweld tegen vrouwen en kinderen in Frankrijk en overzee.*

Wijsheden en gezegden

***Een zachte blik, een blij gelaat,
een vriendelijk woord, een goede raad,
al lijkt het weinig wat je schenkt,
je geeft soms veel meer dan je denkt!***

***Leer ieder moment van geluk,
bewust te leven,
heb het nooit te druk,
om liefde te geven.***

Iets over... Taal

Als we het woord ‘taal’ horen, denken we wellicht aan onze schooljaren. De grammatica of zinsontleding waarbij we zinnen in stukken moesten delen en dan het onderwerp, de persoonsvorm, het meewerkend voorwerp, de bijwoordelijke bepaling en dies meer moesten aangeven. Ik voelde mij daarbij altijd als het lijdend voorwerp, figuurlijk gezien dan.

Taal is echter veel meer dan dat. Zoeken we op Wikipedia naar de definitie: ‘Taal is een systeem van symbolische tekens – zoals klanken, gebaren of geschreven symbolen – waarvan de mens gebruik maakt om te communiceren, zijn gedachten en gevoelens uit te drukken’.

We hoeven dus niet alleen klanken uit te stoten om onze boodschap over te brengen. We kunnen dat soms evengoed door het gebruik van gebaren, **lichaamstaal** of mimiek en door hulpmiddelen te gebruiken zoals pen en papier.

Dierenliefhebbers hoor je soms zeggen: “mijn hond of mijn kat heeft maar de taal tekort” waarbij men dan bedoelt dat het dier wel degelijk zijn gevoelens communiceert maar menselijke woorden ontbreekt om die uit te drukken. **Dierentaal** moeten we als mens leren begrijpen. Een kwispelende hond is vooral een teken van emotionele opwinding, onzekerheid, angst of frustratie. Een spinnende kat is meestal blij en tevreden.

Een tekening, schilderij of geluidloos filmpje kan, zonder woorden, toch veelzeggend zijn. **Visuele taal** of beeldtaal is een sterk communicatiemiddel die ons informatie overbrengt via beelden, symbolen, kleuren en vormgeving. Zie maar naar verkeerstekens en pictogrammen; er staat geen tekst bij en toch begrijpen we ze meestal. Bij visuele taal worden de beelden tot wel 60.000 keer sneller verwerkt dan bij tekst en vreemde taalbarrières zijn er praktisch niet.

Uiteraard, communicatie is meerzijdig. Voor een goede communicatie moet er een wisselwerking zijn tussen zender en ontvanger m.a.w. hetgeen de zender bedoelt, moet verstaanbaar zijn voor de ontvanger en omgekeerd. Luisterbereidheid is hierbij essentieel. Dat laatste gaat veel verder dan alleen maar horen; er dient daarbij ook aandacht gegeven aan de behoeften en gevoelens van de andere om aldus tot een overeenstemming te komen. Men moet er dus wat moeite willen voor doen. Anders komt men terecht in een situatie van **Babelse spraakverwarring** waarbij iedereen door elkaar praat of in verschillende talen spreekt, wat leidt tot een totale chaos.

Men schat dat de oudste **geschreven taal** het Soemerisch is (4000 v. Chr.). Het spijkerschrift vond men terug op tienduizenden kleitabletten. Het Soemerisch is een uitgestorven **dode taal** en wordt al lang niet meer als moedertaal gesproken. Toch heeft het hedendaags nog invloed op ons. Het zestigtallig telwoordenstelsel dat we nu nog steeds gebruiken in de verdeling van een uur in zestig minuten en een minuut in zestig seconden zou daarvan afkomstig zijn en ook de verdeling van een cirkel in 360 graden.

Van de **levende talen** zou de oudste **gesproken taal** het Tamil zijn (India, Sri Lanka, Maleisië). Andere zeer oude nog gebruikte talen zijn Armeens, Grieks en Chinees.

Op onze aarde worden ongeveer 7000 verschillende talen gesproken. Azië heeft daarbij met 2300 talen de grootste taaldiversiteit.

Bekijken we de lijst van de meest gesproken **wereldtalen** dan staat het Engels met 1,5 miljard sprekers op de eerste plaats, Chinees op de tweede plaats. Chinees is een **macrotaal**, wat betekent dat Chinees eigenlijk een groep van een 10-tal nauw verwante talen is (Mandarijn, Kantonees, Wu, Min etc.) die grotendeels hetzelfde worden geschreven maar toch heel verschillend klinken.

Taalproblemen leidden bij de bouw van de 'Toren van Babel' tot een ware catastrofe

Het Spaans is wijdverspreid in Latijns-Amerika en wordt toch ook door meer dan 500 miljoen mensen gesproken. Wereldtalen overstijgen de landsgrenzen en dienen als **lingua franca**. Daarmee wordt een gemeenschappelijke taal bedoeld als communicatiemiddel voor handel, wetenschap en diplomatie. Engels is wereldwijd de meest voorkomende **handelstaal**. Het wordt dan ook veelvuldig als **voertaal** gebruikt in vergaderingen en bijeenkomsten door mensen die niet dezelfde moedertaal spreken.

Onze **moedertaal**, het Nederlands, staat op de 44ste plaats in de wereld en wordt gesproken door 24 miljoen mensen. Het Nederlands is voortgekomen uit het Oergermaans en is nauw verwant aan het Engels. Ons Nederlands staat dus dicht bij het Engels.

We spreken hier van het Nederlands als **cultuurtaal**, de **standaardtaal** van ons taalgebied en gebruikt door officiële instanties zoals onderwijs, bestuur en media. Onze **Vlaamse taal** is geen officiële taal maar een dialect. Het is een **tussentaal**, een variant van het Nederlands maar met toch de nodige verschillen.

Het Nederlands is o.a. door sociale en culturele factoren steeds aan veranderingen toe. Generaties willen zich nu éénmaal onderscheiden wat leidt tot een nieuwe **straattaal** en uitdrukkingen. We worden ook steeds constant beïnvloed door andere talen, technologische ontwikkelingen, het internet en de media. Zo komen er ook ieder jaar nieuwe woorden bij.

Digitaal, waarbij machines gaan communiceren door uitsluitend gebruik te maken van twee cijfers 0 en 1, hoorde er in onze prille jeugd jaren nog niet bij. De eerste personal computer dateert pas van 1975. En uiteraard kan je als mens je computer, tablet of smartphone moeilijk aansturen via eentjes en nulletjes. Daarvoor heb je een **programmeertaal** nodig die de menselijke logica omzet naar machinecode.

Digitalisering en **computertaal** heeft ervoor gezorgd dat onze wereld totaal verandert. Alles verloopt veel sneller. Van een gebeurtenis op 1000 km van ons verwijderd worden we via het internet binnen enkele seconden op de hoogte gesteld. De smartphone is hierbij de computer grotendeels aan het verdringen. Gaan we het internetverbruik na, zien we dat 60 % van het internetverkeer verloopt via de smartphones t.o.v. 36 % via de computer.

Smartphones zijn de primaire keuze voor sociale media, e-mail en het bekijken van video's. Het grote voordeel is dat men zijn smartphone steeds bij de hand heeft. Toch blijft deze laatste minder geschikt om lange teksten te typen, juist door het kleine scherm. Je krijgt ook wel wat hulp van het ingebouwde woordenboek en spellingscontrole.

Om de door jou geformuleerde kortere zin nog wat meer nadruk te geven kan je dan op het einde een **emoji** plaatsen gebaseerd op non-verbale communicatie. Emoji's zijn oorspronkelijk overgewaaid uit Japan en zijn een snelle en krachtige manier om emoties en gevoelens weer te geven in digitale communicatie.

Ter vervollediging van ons taaloverzicht, ook de **blindentaal** en **doventaal** niet vergeten.

Blindentaal of Braille werd door de Fransman Louis Braille gemaakt. Het lees- en schrijfsysteem bestaat uit een combinatie van één tot zes reliëfpuntjes in 2 kolommen van drie punten en als dusdanig wordt het alfabet gevormd.

Doventaal is een gebarentaal voor mensen die slecht horen. Het is een visueel-manuele taal waarin de handen en het lichaam worden gebruikt voor talige uitdrukkingen. Er zijn om en nabij 130 verschillende gebarentalen voor de dovengemeenschap. De taal is niet universeel: Vlaanderen gebruikt VGT (Vlaamse Gebarentaal) en Nederland NGT (Nederlandse Gebarentaal). Dove Vlamingen en Nederlanders verstaan mekaar slechts matig.

emoji's

Ronny Jonckheere

Bijzondere dagen

5 april Pasen

Feest van de verrijzenis van Jezus Christus. Met Pasen vieren we 'nieuw leven'. Een nieuw begin en herstel na een donkere periode. Het feest valt samen met het voorjaar waarin de natuur weer tot leven komt.

De datum van Pasen kan ieder jaar verschillen. **Pasen wordt gevierd op de eerste zondag na de eerste volle maan na de 21^e maart.** Ten vroegste dus op 22 maart en ten laatste op 25 april gezien een maancyclus, de tijd die de maan nodig heeft om rond de aarde te draaien 29,53 dagen of juist bepaald 29 dagen, 12 uur, 44 minuten en 2,8 seconden duurt.

Valt volle maan nu juist op een zondag 18 april dan is de eerstvolgende zondag: 25 april.

Rond 21 maart hebben we op aarde de equinox. De zon staat dan loodrecht op de evenaar, een denkbeeldige lijn die de aarde in twee gelijke helften verdeelt, een noordelijk en zuidelijk halfrond. Voor de noorderlijke helft, wij dus, begint dan de lente en voor de zuiderlijke helft is dat het begin van de herfst.

7 april Wereldgezondheidsdag

Wereldgezondheidsdag is een jaarlijkse wereldwijde herdenkingsdag op 7 april, die de oprichting van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in 1948 herdenkt. Jaarlijks doen ze dat met een ander thema. Het thema voor Wereldgezondheidsdag 2026 is 'Wereldwijde actie voor universele gezondheidszorg'. Het thema richt zich op het garanderen dat mensen overal ter wereld toegang hebben tot essentiële gezondheidszorg, waaronder preventie, behandeling, revalidatie en palliatieve zorg en dat zonder financiële problemen te ondervinden. Universele gezondheidszorg wordt door de WHO gezien als een fundamenteel onderdeel van effectieve, veerkrachtige en rechtvaardige gezondheidszorgsystemen.

1 mei Internationale dag van de arbeid

Op 1 mei vieren veel landen de 'Dag van de arbeid'. Zo ook in België waar het een officiële betaalde feestdag is. Oorspronkelijk in 1890 ontstaan als internationale actiedag als strijd voor de achturige werkdag. Dat nu juist 1 mei werd gekozen heeft o.a. te maken met het feit dat in meerdere landen 1 mei 'Moving day' was, vrijelijk vertaald 'Verhuisdag'. Die algemene verhuisdag was het gevolg van dat arbeidscontracten op 1 mei begonnen en ook eindigden. Verleggen van werkgever was ook meestal verleggen naar een andere woning, dichterbij het bedrijf. Als 1 mei op een zondag viel werd de algemene verhuisdag een dag eerder of later gehouden.

10 mei Moederdag

Moederdag wordt gevierd op de 2^e zondag van mei. Antwerpen is daar een uitzondering op, daar wordt moederdag de 15^e augustus gevierd; de enige echte moederdag volgens de Antwerpenaren en in feite hebben ze een beetje gelijk, hun traditie is ouder dan de rest van het land.

*Mama, hoe ouder ik word,
hoe meer kind ik terug van jou wil zijn.
Want vaak wist ik het beter, zoveel beter dan jij.
Maar nu koester ik heel teder, alle woorden die je zei.
Besef nu pas goed, moeder worden, duurt maar even,
mama zijn, je hele leven.*

15 mei Internationale dag van het gezin

15 mei werd in 1993 door de Verenigde Naties uitgeroepen tot de 'De Dag van het Gezin'. De dag benadrukt gezinnen als de hoeksteen van de samenleving en richt zich op thema's zoals gelijkheid, de balans tussen werk en privé, en de bescherming van kwetsbare gezinsleden. Veel landen en organisaties (zoals Sport Vlaanderen) organiseren activiteiten rond deze datum om gezinnen bij elkaar te brengen. Thema's variëren van de "gezinsreflex" in beleid tot de rol van gezinnen bij klimaatverandering en de opvoeding van jongeren.

31 mei Werelddag zonder tabak

Sind 1987 een wereldwijd initiatief van de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) om de aandacht te vestigen op de wijdverbreide heerschappij van roken en de negatieve effecten ervan op onze gezondheid, die momenteel leiden tot 5,4 miljoen doden per jaar.

14 juni Vaderdag

Vaderdag wordt gevierd op de tweede zondag van juni. En net zoals bij Moederdag is Antwerpen daar een uitzondering op, daar wordt Vaderdag gevierd op 19 maart, de naamdag van Sint-Jozef.

Een vader is als een vriend, die liefde en respect verdiend.

Vader is de man, met wie je alles delen kan.

Mocht vader er niet zijn, was het leven minder fijn.

Een vader in het gezin, veel plussen, weinig min.

Vader, waarvan ik zeker weet, dat ik hem nooit vergeet.

Fietsers

Nu velen de smaak van het fietsen te pakken hebben van tijdens de lock-down, is er een studie die de dienst financiën schrik aanjaagt.

De CEO van een bank zette de economen aan het denken toen hij zei: "Fietsers zijn een ramp voor de economie van het land! Ze kopen geen auto en nemen geen autolening, kopen geen autoverzekering, kopen geen brandstof.

Hun auto moet niet naar onderhoud en reparaties. Zij hebben geen betaald parkeren nodig.

En fietsen is gezond maar... gezonde mensen helpen de economie niet.

Integendeel! Ze kopen geen medicijnen. Ze gaan niet naar ziekenhuizen, dokters, kinesisten."

Wandelaars zijn nog erger. Zij kopen niet eens een fiets!

Vl@s-bevraging: Taal bouwt bruggen

Vl@s nationaal heeft in 2026 als jaarthema “Taal bouwt bruggen”. Geen betere manier om hieraan mee te doen dan te starten met onze eigen Nederlandse (Vlaamse) taal met bijzondere aandacht voor de prachtige dialecten en de taal van jongeren. Vandaar een grote Vlas-bevraging in de maand januari. Met deze bevraging wil men niet alleen het unieke karakter van onze taal viëren, maar ook verbinding creëren tussen generaties en regio's en aldus spelen de lokale afdelingen hierin een cruciale rol.

31 leden van Vl@s Houtland stuurden hun deelname-formulier in en het mag gezegd, er zaten pareltjes tussen. Verwonderlijk hoeveel woorden we kenden uit de jongerentaal. Is dat nu omdat onze leden zich nog zo jong voelden of krijgen ze regelmatig de kleinkinderen op bezoek? Het zal wellicht wel dat laatste zijn.

Wat dialectwoorden betreft baseerden onze leden zich meestal op gesproken taal. Dialect woorden spreken, doen we al van jongsaf, maar het ook nog schrijven, is iets heel anders. Om er toch maar een zekere standaardisatie in te krijgen, gingen we het ‘woordenboek van West-Vlaams dialect’ na, dat toch meer dan 3300 dialectwoorden bevat en het blijkt dat onze mensen nog veel meer dialectwoorden kennen dan dat er in dat woordenboek staan.

In het totaal kregen we van jullie 188 verschillende dialectwoorden, 44 nieuwe woorden uit de jongerentaal en 61 Nederlandstalige liedjes gezongen door 42 uitvoerders.

Nederlandstalige liedjes

Hier geen Pommeliën Thijs of Metejaar. Wel 7 vermeldingen voor ‘Laat ons een bloem’ van Louis Neefs en ‘De roos’ van Ann Christie, gevolgd door 4 vermeldingen voor ‘Papa’ van Stef Bos.

Wat uitvoerders betreft, een duidelijke voorkeur voor Willem Vermandere en Will Tura, elk met 9 vermeldingen, gevolgd door Louis Neefs (8), Ann Christie en Boudewijn De Groot met 7 vermeldingen.

Liedjes uit onze jeugdjaren, waarvan de uitvoerders meer dan 80 jaar geleden werden geboren.

Van de 61 opgegeven liedjes werden er toch ook 25 gezongen door Nederlanders, kenmerkend voor de invloed die een ‘de Groot’, Sonneveld, Gerard Cox e.a. op ons leven hebben gehad.

Jongerentaal

Jongeren willen zich onderscheiden door een zekere afstand te nemen van ouderen. Met leeftijdsgenoten een eigen taaltje gebruiken helpt daar bij. De woordjes zijn over het algemeen kort of zijn afkortingen. Als volwassene kan je proberen het taaltje te begrijpen maar spreek het zelf niet tegen je tieners want dat zal vaak niet geapprecieerd worden. Zo gebruikte onze weervrouw Jacotte Brokken in haar weerbericht het woordje ‘6 7’ (zo zo) en ze kreeg van de jongeren hiervoor bergen kritiek. Veel jongeren plaatsen emoticons met een huilend gezicht op sociale media. Jacotte doe dat nooit meer! 😞

Het woordje ‘bro’ kwam tien maal voor. ‘Bro’ als aanspreekvorm van vriend en wellicht een afkorting van broer. Slay kwam acht maal voor. ‘Slay’ betekent gaaf, fantastisch, en werd in 2022 verkozen tot het kinderwoord van het jaar. Het geraakt dus terug stilaan gedemodeerd. En dan hebben we ook nog ‘cringe’ met 6 vermeldingen. ‘Cringe’ of letterlijk vertaald ‘in elkaar krimpen’ wordt gebruikt voor gênant, pijnlijk, beschamend.

Verder hadden we dan nog ‘6 7’ – maar zo zo, ‘clock it’ – ik zie het, ‘chappen’ – eten, ‘cooked’ – betrapt, ‘cool’ – hip, ‘fuck you’ – de pot op, ‘no cap’ – niet gelogen, ‘rizz’ – charisma, ‘shit’ – mis of verkeerd, ‘vibe’ – uitstraling, en nog vele andere.

Dialectwoorden

West-Vlamingen houden van hun dialect en alhoewel de benoeming van bepaalde voorwerpen sterk regiogebonden is en zelfs per gemeente verschillend kan zijn, verstaan de West-Vlamingen elkaar goed.

Zo krijgt bv. schommel verschillende benamingen: ‘rendekoker, renne, tjoeter, juttekokker’. Voor peperkoek gebruikt men ‘pendepisse of zoetekoeke’ en voor kruiwagen – ‘kortwagen of pupegale’.

‘Fersjette’ – vork, ‘palto’ – mantel, ‘slunse’ – vod, en ‘seule’ – emmer, kregen met 5 vermeldingen een ex aequo.

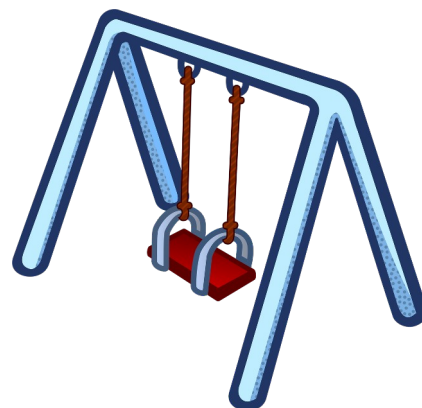
Daarna volgden ‘mooschen’ – rommel maken, ‘pendepisse’ – peperkoek, en ‘stuutte’ – boterham met 4 vermeldingen.

Ook veel voorkomend waren ‘bazatze’ – reistas, ‘beddepisser’ – paardenbloem, ‘bloelingk’ – bloedworst, ‘boj’ – pull, ‘carnaciëre’ – boekentas, ‘goeste’ – zin hebben in, ‘piempampoentje’ – lieveheersbeestje, ‘sjiklette’ – kauwgom, ‘slijerboane’ – glijbaan, ‘tettienk’ – regenworm, ‘tjolen’ – zwerven, en ‘zatte’ – kopje.

Enkele pareltjes vinden we in ‘bachten de kupe’ – streek achter de IJzer, ‘belgiek’ – lapjeskat, ‘binstewiele’- terwijl, ‘brielen’ – slecht werken, ‘champpetterke’ – kwikstaartje, ‘duvebekken’ – zoenen, ‘eksevel’ – heks, ‘ensentens’ – over heel de lijn, ‘etwien’ – iemand, ‘frikkelgat’ – onrustig kind, ‘gruzelementen’ – brokken, ‘jeun’n’ – graag doen, ‘kaduuk’ – kapot, ‘kajieten’ – janken, ‘kakkernest’ – jongst geboren, ‘kaliesjeklutser’ – slungel, ‘kallepingske’ – notaboekje, ‘kerjeuzneuse’ – nieuwsgierig persoon, ‘te kloeffe’ – pardoos, ‘koet’n’ – praten, ‘kribbebieter’ – gierigaard, ‘krotte’ – armoede, ‘lirtjesteker’ – spotter, ‘lochting’ – moestuin, ‘mezinke’ – waarempel, ‘muzestroentje’ – chocoladehagel, ‘muggezift’n’ – vitten,

‘nieverst’ – nergens, ‘ogliek’ – toch, ‘ollikoart’ – domme jongen, ‘oltemets’ – soms, ‘pertanks’ – nochtans, ‘pezewevre’ – muggezifter, ‘ne poote’ – een handvol, ‘preuts ‘l ik fertig’ – trots, ‘oude rieker’ – vrijgezel op zoek, ‘riftjeraftje’ – uitschot, ‘schramoelje’ – asbak, ‘sebit’ – seffens, ‘sietre’ – limonade, ‘stofaoasie’ – materiaal, ‘teeuwelen’ – treuzelen bij het eten, ‘tjaffel’n’ – struikelen, ‘tjoepke’ – dopje, ‘truntekloai’ – zeurkous, ‘uksje tegen d’eirde’ – een kleine mond, ‘uutkom’ – lente, ‘vendel’n’ – lummelen, ‘verslokeren’ – verwelken, ‘te vierklauwe’ – in galop, ‘vo wuk’ – waarom, ‘wuufe’ – vrouw, ‘wieder’ – wij, ‘zunne’ – zon, en vele andere.

Ronny Jonckheere

‘belgiek’ of lapjeskat

“‘t is ol gin oar snien” (het is niet gemakkelijk)

**VI@s -
Jeugdbeweging
voor senioren**